

АНДРЕЙ КУМЕЦЬКИЙ.

ЗАКЛИК ДО ТУРКОВИЧ.

ВІРШІ.

Упорядкував і зредагував
Л. К.

ВАРШАВА.
Друкарня Синодальна.
1931.

АНДРЕЙ КУМЕЦЬКИЙ.

ЗАКЛИК ДО ТУРКОВИЧ.

ВІРШI.

Упорядкував і зредагував

Л. К.

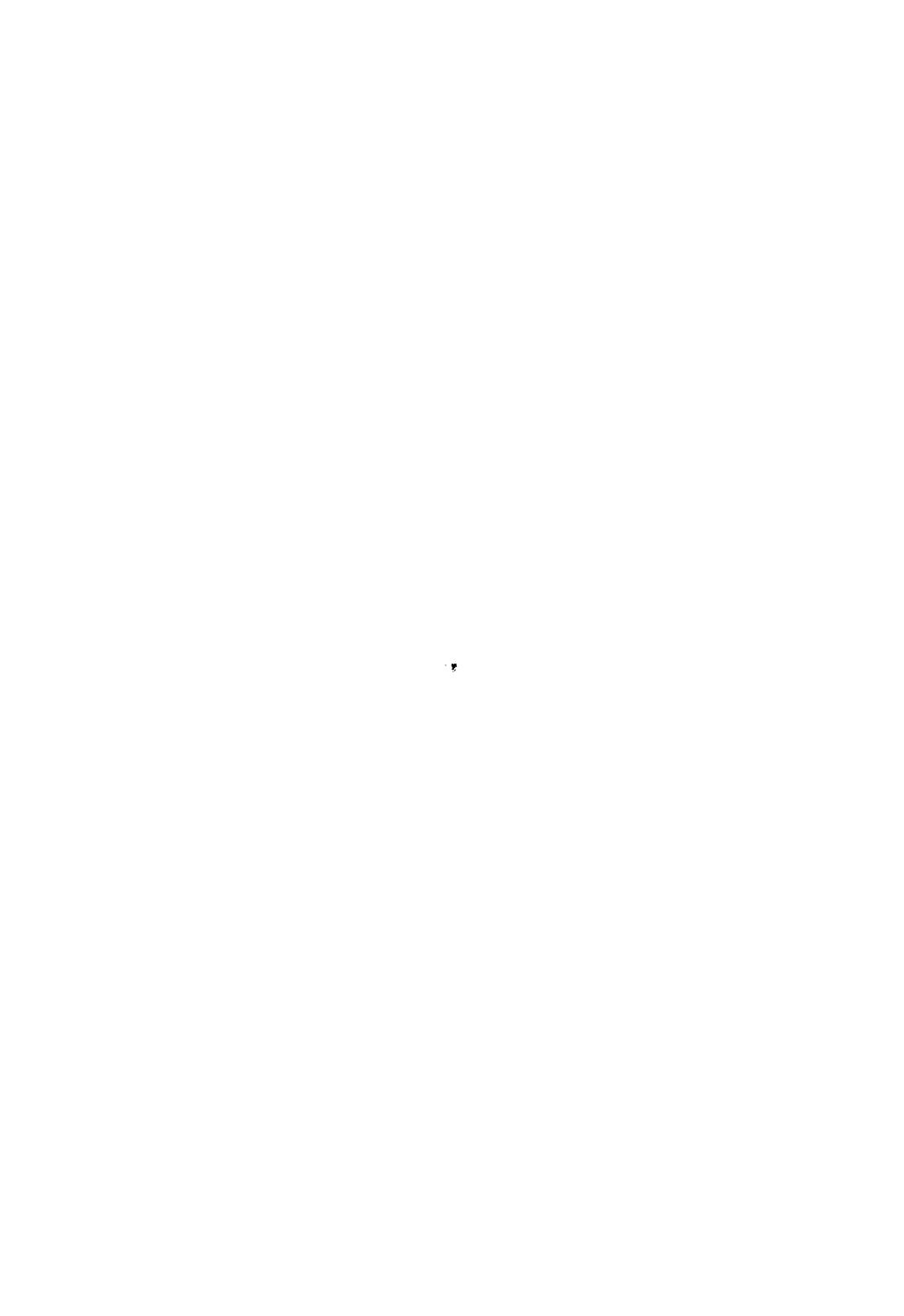
—

ВАРШАВА.

Друкарня Синодальна.

1931.

*Чудний голос по Холмищині
Ходить, людей кличе:
. „Ой збірайтесь, християне,
Спішіть в Турковиці!“*

ЗАКЛИК ДО ТУРКОВИЧ.

Чудний голос по Холмщині,
Ходить, людей кличе:
„Ой збірайтесь, християне,
Спішіть в Турковичі

Матір Божу ублагати
В чудесній іконі,
Щоби Сина упросила
На горнім Сіоні,

Яби Духа Всесвятого
Низпослав Спаситель,
Відновити в Турковичах
Святу обитель“.

Нарід хрещений здрігнувся,
Мов із вулля бджоли,
З хоругвами та хрестами
Радісний, веселий.

Прославляє Святу Діву
Всенароднім хором:
„Покривай нас, Матір Божа,
Чесним омофором“.

Як видно, Мати Божа
Сина ублагала,
Бо погода дуже гарна
У ті дні стояла.

Святий відпуст в Турковичах
Трудно описати,
І не в стані богомільців
Ніхто зрахувати.

Зблизька мало було видно
Зате видно здаля,
Що той нарід колихався,
Мов по морі хвиля,

Спів лунав по всім просторі
З вечора до світа,
Чекав народ з нетерпінням
На Митрополита.

Його хворість підкосила,
Яко чоловіка,
Він сам не міг прибути,
Д післав Владику.

Турковяни на могилках
Зробили каплицю,
Щоб в день свята прославляти
Небесну Царицю.

На жаль великий,—служба Божа
Не була в каплиці,
Ми під небом молилися
Небесній Цариці.

Бо печатку на каплицю
Злая доля наложила,
Але тисяч тим народа
Вона не смутила.

ТУРКОВИЦЬКИЙ МАНАСТИРЬ.

Тече річка близько ліса,
Де широкий є простор,
А на цьому то просторі
Стоїть святий монастирь.

Місце низьке: ліс, болота,
Тільки видно небеса;
Ту міститься святий образ,
Де ся творять чудеса.

Мати Божа простирає
Найсвятіший Свій покров,
Покриває ним просячих
Всіх за віру і любовь.

З давен давна люд побожний
З далекіх геть сторін
До ікони Турковицької
Поступшає на поклін.

Несуть жінки діток малих,
На возах везуть калік,
Бо люд любить святе місце,
Де змаленка він привик.

Люд привик і переконався,
Що Цариця із небес
Помагає всім просячим
Творить много ім чудес.

ПІСНЯ ТУРКОВИЦЬКІИ БОЖІИ МАТЕРІ.

В Турковицях ся явила, о Маріє,
Місце святе полюбила, аллілюя.

Над рікою церква мала, о Маріє,
Ти тут для нас щитом стала, аллілюя.

На білім, чистому пісочку, о Маріє,
При зеленому лісочку, аллілюя.

О Небесная Царице, о Маріє,
Пречиста Світлая Зірнице, аллілюя.

Прославлялась чудесами, о Маріє,
Наче місяць між зорями, аллілюя.

Споминают турковянє, о Маріє,
Правовірні християнє, аллілюя,

Що Твоя свята ікона, о Маріє,
Була для них оборона, аллілюя.

Бо Сам Господь Створитель, о Маріє,
Оснував святу обітель, аллілюя.

Ти нам в злі дні помагала, о Маріє,
Хай Ті буде честь і хвала, аллілюя.

Аж прийшли німці й мадяре, о Маріє,
Монастир Твій зруйнували, аллілюя.

Однак віри, що в народі, о Маріє,
Зруйнувати то їм годі, аллілюя.

Доки світ існіти буде, о Маріє,
Прославлять Тя будуть люди, аллілюя,

Твій образ, Твого Сина, о Маріє.
Бо Ти поміч всім єдина, аллілюя.

Духовенство із народом, о Маріє,
З хоругвами, з хресним ходом, аллілюя,

Юнаки, також дівиці, о Маріє,
Поспішають в Турковиці, аллілюя.

Співають всі одним хором, о Маріє:
„Покривай нас омофором, аллілуя,

Сохраний нас від пожару, о Маріє,
Відганяй шкідливу хмару, аллілуя.

В час потрібний дай погоду, о Маріє,
Теплу росу для народу, аллілуя.

Ублагай Своого Сина, о Маріє,
Бо Ти поміч всім єдина, аллілуя.

Щоб і знов, як во дні они, о Маріє,
Люди в Твоєї ікони, аллілуя,

Душу, серце, совість щиро, о Маріє,
Клали Тобі на офіру, аллілуя“.

Слався, слався в віки вічні, о Маріє,
Пречиста вонная лілеє, аллілуя.

Бо Ти зоря над зорями; о Маріє,
І Цариця над царями, аллілуя.

Ти бо рука Аронова, о Маріє,
Вежа красна Давидова, аллілуя.

Біле руно Гедеона, о Маріє,
Храм із золота Соломона, аллілуя.

Ти родила Сина Того, о Маріє,
Хто владіє небесами, аллілуя.

Ти явила нам Свій образ, о Маріє,
Що ся славіть чудесами, аллілуя.

Ти в різдві прибула діва, о Маріє,
І по смерти єси жива, аллілуя.

Во вік віків неустанно, о Маріє,
Славте, люди, Святу Панну, аллілуя.

Бо вона всіх вірних кличе, о Маріє,
На молитву в Турковиці, аллілуя.

Кладіть низькії поклони, о Маріє,
І святій Її іконі, аллілуя.

Бо вона всіх оборона, о Маріє,
Відважна, яко Юдифа, аллілуя,
Що лютого Олоферна, о Маріє,
Побідила, главу стерла, аллілуя.
Бо Їй ангельській лики, о Маріє,
Служать, і будуть служити в вікі, аллілуя.
Після кожного двовірша приспів:
Поспішайте в Турковиці
На поклін Цариці.

П Р И В И Т
Блаженному Митрополитові Діонісію
в Турковичах.

Плаче народ православний,
Плачуть гірко небеса,
Що зруйнована Святиня,
Де ся творять чудеса.

Нині відпуст в Турковичах,
Хто ще має віру,
Душу, серце, совість чисту
Несе на офіру.

Бо Небесная Цариця
Всіх нас вірних кличе:
„Забірайтесь, мої діти,
Спішіть в Турковичі!

Я на теє в Турковичах
Собі трон обрала,
Бо все чесним омофором
Буду покривала.

З Своїм Сином возлюбленим
З небесного трону
Всім просячим мя з вірою
Стану в оборону".

Спішать зблизька і здалека
На той голос люде,
Питаються, чи Блаженний
Митрополит буде?

„Буде, буде! бо він дбає,
Все за Турковичі.
Вже є брама тріумфальна,
Для його зустрічі".

Зібралось людей багато
Владику стрічати.
Знов питання:
Де ж то будуть службу відправляти?

Мати Божа просить Сина
За вірним народом,
Він позволить нам молитись
Під небесним сводом.

Сонце яснеє послужить
За панікадило,
В час відправи своїм бліском
Буде нам світило.

Поставимо святий образ
На білім пісочку,
На могилах батьків наших,
В зеленім садочку.

Помолися разом з нами,
Блаженний Владико,
Щоби слава залунала,
Від нині до віку.

І осени хрестом чесним
Словеснес стадо,
Бо наш люд в Хресті
Знаходить для душі відраду.

Осени й діток наших,
Що прийшли з квітками,
І Владику оточили
Чистими серцями.

Хай ростуть на славу Божу й нашої святині,
Щоб тримались тої віри, яку мають нині.
Щоб і нам Бог дав дожити ще до того часу,
Як побачим в храмі нашім православну красу.
Щоби й знов, як у дні они, місто Турковичі
Прославлялось чудесами Небесної Цариці.
Поможи нам, наш Владико, храм одбудовати,
Бо не маєм де Пречисту Діву прославляти.

Позабудуть християне Бога в Святій Трійці,
Коли пастиря не буде, розбіжаться вівці.
Жиди мають для молитви свою синагогу,
Ми, хрещені, не маємо де молитись Богу.

Вірим щиро, що поправиш нашу гірку долю
На знак того, наш Блаженний, прийми хліб
[із сіллю].
Ми ж не падаймо ще духом, браття
[християне,
Турковицькая обітель ще проснеться й встане.

Допоможе нам Блаженний наш Митрополита,
Проспіваймо йому нині: Многі, многі літа!

ПРИВІТ

**заступників Блаженного Митрополита,
Високопреосвященному Архієпископові
Алексію,
в с. Турковичах.**

Подивися, наш Владико, скільки людей нині
Зібралося на молитву до нашої святині
Для чого ж зібралось нині так народу многої?
Для того, щоби зустрічати гостя дорогоого.
Нині свято превелике в нашій околиці,
Щоб віддати честь і хвалу Небесній Цариці.
Та не маєм, як бувало, де молитись Богу,
Як належить повітати гостя дорогоого.
Що ж сталося зі святынею, сам, Владико, знаєш:
Бачим, що Ти—разом з нами—слози проливаєш.
Збудували ми палатку, як Мойсей в пустині,
Щоби голос Твій роздався хоч по цій святині.
Нéхай нині „Ісполаті“ в Турковичах ллеться,
Підходіте, християне, під благословення.
Осені хрестом, Владико, словеснее стадо,
Бо наш люд в хресті находитъ для душі одраду.
Осені і діток наших, що прийшли з 'квітками
І Владику оточили чистими серцями.
Хай ростуть во славу Божу й нашої святині,
Щоб тримались тої віри, яку мають нині,
Щоб і нам Бог дав дожити ще до того часу:
Побачити в монастирі Православну красу.
Щоби й знов, як во дні они, місто Турковичи
Прославлялось чудесами Небесної Цариці.
Поможи нам, наш Владико, храм одбудовати,
Бо не маєм, де Пречисту Діву прославляти.
Позабудуть християне Бога в Святій Трійці,

Коли пастиря не буде, розбіжаться вівці.
Жиди мають для молитви свою синагогу,
Ми, хрещені, не маємо, де молитись Богу.
Віrim щиро, що поправиш нашу гірку долю.
На знак того, наш Владико, прийми хліб із сіллю.
Ми ж не падаймо ще духом, браття християне,
Турковицька обітель ще проснеться й встане.
Тому допоможе Заступник від Митрополита,
Проспіваймо йому нині: Многі, многі літа!

ДУМИ В НОВИЙ РІК.

Старий рік поплив з водою
В глибоке море.
Нехай пливе і потоне
Усе наше горе.

Нехай пливе горе в море:
Голод, злидні та бідота,
Нехай пливе і утоне
І народня темнота.

Хай освіта засіє
По світі широко, —
Встаньмо і ми до освіти
В дні Нового Року.

Знаєм: там, де є освіта,
Там живуть щасливо,
Бо там мають „Рідну хату“
І рідну школу.

Хай ся ж ширить „Рідна хата“,
Хай живе освіта,
Мова рідна, школа рідна
Многі, многі літа.

Сіймо Слово Боже,
Поки хватить сили.
Я теж буду віршувати
До самої могили.

Шістьдесят літ вже на світі
Жию — слава Богу,
Об'їхав по світі
Далеку дорогу.

Бачив ліса, бачив гори,
Глибоке море,—
Рідко щастя усміхалось:
Все злидні та горе.

Та надії все ж не трачу,
Як і кожний чоловік:
Може вділити щастя-долі
І для мене новий Рік.

ПОБАЖАННЯ В НОВИЙ РІК.

З новим роком, з новим щастям,
православні люди,
шлем душевнії вітання:
хай рік добрий буде!
Хай прогонить гірку долю,
скрізь добром повіє,
щоб та нива процвітала,
де нашъ „Сіяч“ сіє,
сіє сім'я добре „Сіяч“
легкою рукою,—
щоби завжди жили люди
въ любові й спокою.

Рік за роком упливає
в глибоке море.
Одним щастя він приносить,
другим злідні й горе.
Рік приносить одним людям
здоровя та силу,
других, брати, заганяє
в вічну могилу.
Та не дивно, що ми мусим
з світом ся прощати,—
лиш питання: як нас будуть
люди споминати?
Як будемо щось на користь
ближніх працювати,
то будуть нас покоління
добром споминати.
Отже сйомо і надальше
духовнеє сім'я,
щоби внукі споминали
наше добре імя.
Любім щиро свою віру
і батьківський свій язык,
Бог дасть щастя і здоровя
і багатий новий рік.
Треба нам любити близніх,
в нужді ратувати,
своє добро хоронити,
чужого не брати.
Тоді й земелька дасть хлібця,
скільки нам потреба,
а по смерті, дорогії,
підемо до неба.

ПІСНІ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ.

1.

Ангельська сила Йому співала.¹¹
Зоря явилась, хмару прогнала.
То була зоря понад зорями,
Царям світила, що йшли з дарами
До Вифлеєма.

Разом з царями прийшли пастирі,
Поклон віддати в глибокій вірі,
В дикій пустині та й на соломі
Лежав Спаситель, в убогім домі
Поміж будляти.

Царі земнії Царю всіх віків
Приносять золота мов чоловіку,
Дають від серця, що Богу мило,
Дар превеликий: міро й кадило.
| відіхали.

Ірод, почувши, що Царь родився,
В лукавстві серця дуже смутився.
Кричить на військо: рятуйте трона,
Від вас залежить вся оборона
Царства моого.

Творять живінірі Ірода волю,
Кладуть діти, як снопи на полю.
Пише виразно те Єремія:
„Плач в Рамі чути, а Цар Месія
Вже во Єгипті“.

Іроде лютий: щож за причина,
Що страж убила твоого сина?
Не маєш сили убити Того,
Кому Бог пішле ангелів много
На оборону.

Підемо нині разомъ з царями
До Вифлеєму із пастирями
Вітати Христа і на офіру
Кладім від серця чистую віру
Царю й Богу.

Слався во віки, Царю рождений,
Що за гріхи наші став уніжений.
Ти всьому світу гість пожаданий
Емануїле з неба посланий
По пророцтву.

Віддай поклон Діві Марії,
Пренепорочній Чистій Лілії.
Радуйся, стерша голову змієві,
Одкрывша браму Адаму й Єві
В рай утрачений.

III.

Заспіваймо, християне,
всі весело нині:
в Вифлеємській біdnій стайні
Бог лежить на сіні.

Стоять над ним віл і осел
парою дихають.
А на небі „Слава в вишніх“
Янголи співають.
Бо настала всьому світу
весела новина,

що Пречистая Марія
породила Сина.

Породила і повила,
в яслях положила.
А в той час на сході зоря
ясна засвітила.

Засвітила ясна зірка
по всій Палестині,
навела страх на пастушків,
бувших при скотині.

Залишають пастироньки
на полі скотину,
взяли тільки по овечці
в дар Божому Сину.

На поклін Божому Сину
вслід за пастирями
поспішали зо звіздою
і царі з дарами.

Та вступили по дорозі
Ірода спитати,
нарожденного Месію
де мають шукати.

Ірод скликав всіх учених,
а ті відчитали
та на місто, на Вифлеєм
царям показали.

Що пророки написали,
була правда щира:
в Вифлеємі найшли царі
Спасителя мира.

Поклонились з покорою,
дары поскладали

і щасливо в край свій рідний
з Богом повертали.

Злого Ірода здалека
вони оминали,—
де найшли Святу Дитину,
йому не сказали.

Бачить Іродъ, що монархи
його обдурили
та іншою дорогою
до дому вернули.

Кличе ще раз всіх учених:
„Радьте що робити?
„Аби царства не позбутись, —
треба Бога вбити“.

І щож вийшло з тої ради? —
Ірод розілився,
на невинних немовлятах
за Христа помстився.

Скрізь лежали бідні діти,
як снопи на полі.

А Христос уже в Египті
І там жив на волі.

О Іроде, царю лютий,
щож то за причина,
що меч гострий не минає
і твоїого сина?

Не поспів Царя убити
з горного Сіону,
а рідного свого сина
ти позбавив трону.

Сам за теє будеш въ пеклі
без кінця кипіти;
з Богом въ небі будуть жити
невинній діти.

Я Л И Н К А.

Слава Богу, ми вернулись,
Браття, із Росії
Та зібралися в рідну хату
На різдво Мессії.

По звичаю батьків наших,
Звичаю Холмщини,
Поставимо в рідній хаті
Ялинку с соснини.

Щоби наша процвітала
Рідна Холмщина
Так, як в лісі процвітала
Деревце—соснина.

Вона красить ліс зимию
Дрібнісеньким листом,
Як дівчина білу шию
Гарненським намистом.

Святкуючи день рождення
Царя неземного,
Заспіваймо со ангели
„Слава в вишніх Богу“.

Щоби голос роздавався
По цілій Холмщині,
Щоб почув Христос Дитяtko,
Лежачий на сіні.

Він пішле спокій на землю,
На всі християне,
Щоби жили в добрій згоді
Разом всі словяне.

ВЕЛИКДЕНЬ.

„Чого нині по всіх хатах
Огні не згасають?“—
У старенького дідуся
Внучки ся питають.

„Чого дзвонять у півночі,
Чути голос до небес?“...
Дідусь каже, що Великдень,
Що в той день Христос воскрес!

„Нині свято превелике,
Свято й чудо із чудес.
Підем в церкву, там почуєм
Чудний спів: Христос воскрес!“

І зібралися внучата,
Забули солодкий сон.
З крашанками за дідусем
Спішать в храм зо всіх сторон.

У всіх радість безконечна,—
Свято чуда із чудес!
За дідусем і внучата
Підняли: Христос воскрес!

Та Христос радість
Приніс не тільки народу,
Своїм славним воскресенням
Розбудив й природу.

Жайворонок, ніби той дзвоночок,
Іzlітає до небес.
Раніш всіх він нам співає,
Що Христос воскрес, воскрес!

Всі квіточки оживають
Од навальної зими,
Вони нам про те віщають,
Що воскреснем також ми.

Бо Христос Своїм возстанням
Відкрив врата до небес.
Тільки вірьмо щиро в тес,
Що в день третій Він воскрес.

Обіймімось, люде-браття,
В свято чуда із чудес,
Ta весело заспіваймо
В світлий день: Христос воскрес!

ПРОМОВА В ДЕНЬ ВЕЛИКОДНЯ.

Кто Бог велий, яко Бог наш?

Хто Бог велий, яко Бог наш,
Сотворівий небеса?
Його хвалить все творіння,
Bo Він творить чудеса.

Чуда Божі, браття, бачим
Кожний день, кожної ночі
Бог нас смутить, Бог і тішить
По тих смутах, як захоче.

Памятаєм, браття, смуту —
Ворожнечі та незгоди:
Нас війною руйнували
Европейській народи.

Руйнували наші хати,
Руйнували Божі храми.
Ми молили Творця-Бога:
„Боже, змилуйся над нами!“
І Творец наш Милостивий
Не покинув Свого люду,
Bo Він навіть въ часі бігства
Проявляв над нами чуда.

Він нам дав стільки терпіння,
Дав нам смілість і відвагу, —
Що терпіли холод-голод,
І від злих людей зневагу.

Та за те, що ми тужили
По своїй рідній Холмщині,
По тій радості духовній,
Яку маєм, браття нині.

Ми по храмах тоскували
І по рідному куточку,
Тоскували по зозулі,

Що зосталася въ садочку.

Туга з серця не спадала,
Від сліз очі не всихали.
Ми молились неостанно, —
Бог ся змиливав над нами.

Повернув нас в край родинний
Із Сібіру, із за моря —
В своїх храмах, в своїх хатах
Нема туги, нема горя.

Куди глянеш скрізь весело.
Кожний так—ніби в раю.
Навіть пташечки співунні
Всі знайомі в ріднім гаю.

Защебетав соловейко,
Зозуленка закувала
Треба щоби в рідних храмах
Божа хвала залунала.

Боже добрый, Ти не мало
Проявляєш нам чудес.
В храм родинний поверни нас,
Чути спів: Христос воскрес!

Там поставлю свічку Богу
Від власних своїх трудов, —
Хай возносить Творцю Богу
Мою віру й любов.

Я поставлю восковую
Свічку Богу на офіру, —
Хай зобачить наші Спаситель,
Що ми любим Його віру.

Що ми любим свою Церкву.
Службу Божу не впускаєм,
І, наскільки хватить сили,
Свій дім Божий украшаєм.

П Р О М О В А

в свято Успіння Пресвятої Діви Марії.

Радуйся, Обрадована,
Во успенії Твоїм нас не оставляюча.

Сю пісню прехвалебну
Ще Апостоли співали,
Коли Матір Христа Бога
В Святім гробі провожали:

„Пречистая Діво Мати,
Коли будеш в небі
Не остав же Тя просячих
Во всякій потребі.

Коли приймеш Ти від Сина
Царську корону
Помагай нам християнам
З небесного Трону“.

І Небесная Цариця
Свій обіт їм дала,
Доки світ існіти буде,
Буде помагала.

З Своїм Сином возвлюбленим,
З небесного трону
Всім з вірою просячим Її
Стане в оборону...

Аж настав для нас злий час,
Час жалю та горя:
То війна погнала нас
З батьківського поля.

Люде падали як мухи.
Не було способу:
Де хто впав, там поховали,
В болоті без гробу.

Разом з нами духовенство
Багато страждало,
Під дощем, під голим небом,
Службу відправляло.

Пройшло горе. Як на морі,
Буря минувала,
Бо Небесная Цариця
Війну розігнала.

Ми вернулись, слава Богу,
До рідної хати,
В свому рідному куточку
Вік свій доживати,

Заспіваймо ж в день Успіння:
„Радуйся Ізбрана“,
І небесним Отцем Богом
Матерю названа!

Пошли спокій на всю землю,
На всі християне,
Щоби жили у спокою
Разом всі холмщане.

Щоби честно святкували,
Святе Успіння,
Щоб прийшли і секти
До образуміння.

Ми, браття, тую пісню
В час війни співали, —
Коли кулі і гранати
Над нами ся рвали.

Від пожару потемніли
Сонце, місяць, зорі,
Скрізь над нами колисалось.
Огнене море;

Як ми з рідним своїм домом
Слізно ся прощали,
Хліб не зжатий ще на полі
Німцям оставляли.

Сами з голими руками
Розбіглися по світі,
Страшний голод ми терпіли
В Пінському повіті.

Була то для нас, браття,
Хрестнáя дорога,
Та не падали ми духом
В надії на Бога.

Він кормив люд Ізраїльський
В пустині Арабській,
Він захистив і нас біженців,
Од навал австрійських.

Видно, сила тільки Божа
Була з нами,
Як ми з дітьми не погибли
Поміж болотами.

Тії Пінській болота
Трудно описати,
Поки житимутъ холмщане,
Будут споминати.

А Ти ж будеш завжди з нами,
Пречистая Діва,
В різдві Твоїм Пренепорочна
І по смерті жива.

П Р О М О В А .
в свято Архистратига Михаїла.

Чи ми знаєм, християне,
Що за свято нині?
Чому його православні
На всій Україні
Святкували з давен давна?
Яка його сила,
Вишніх воїнств начальника
Князя Михаїла?

Його сила незвичайна, .
Брати християне:
Він на страшний суд з трубою
Перед Богом стане.

I розбудить всіх умерших
На суд Божий страшний.
Буде Бог тоді судити
Всіх живих й померших.

Будуть страшні і грозливі
Тої труби звуки,
Бо одним Бог дасть блаженство,
Другим вічні муки.

Що суд Божий неминучий,
Така у нас віра.
Бо апостол Павел пише,
Що Спаситель світа

Прийде ще раз у всій славі
Та й буде судити:
Добрим—небом, а злим—пеклом
По правді платити.

Маєм ще час до поправи,
Брати християне,
Вишніх воїнств сам начальник
Нам на поміч стане.

Він з'явиться на коневі
Перед судом Божим
І на лоні Авраама
Стати нам поможе...

Нехай слава Божим Духам
Буде безконечно,
Бо вони нам допоможуть
Жити в небі вічно.

ПІСНЯ ЗА ПОМЕРІШИХ.

Яка слава, християне, вічна,
Яка слава в життю безконечна?
Марність марністю й все смерть кінчає,
Як сон минає.

Як тінь, як роса, як дим пропаде,
Як цвіток пільний,—так життя увяде;
Срібло й золото все ся тут зістане,
Лиш смерть загляне.

Щож з собою візьмеш, грішний чоловіче,
Як твоє життя люта смерть підсіче?
Дощок чотирі й полотна немного
В вічну дорогу.

Я щож ся стане з красотою тіла?
Його покриє смутная могила,
Піском закриють в глибокім долі,
Як до неволі.

Що буде з тілом, то ми добре знаєм.
Та ми безсмертную всі душу маєм:
Після розлуки від грішного тіла
Де же ся ти діла?

Душа безсмертная без всякої поруки
Може попасти на вічния муки,
Але як заслужить на те, християне,
В небі зостане.

У вічнім блаженстві лікувати буде,
Де ся находять праведнії люде,
Де Херувими „Свят Господь“ співають,
Нас виглядають.

До душ щасливих Сам Христос промовить:
„Увійдіть в радість внуки Адамові,
Я був голодний, ви Мя накормили
І напоїли:

Я був у темниці, ви Мя навіщали,
Наг був—оділи, странен—в дім приняли.
Все життя хранили Мої приказання
Аж до скончання“.

До грішних скаже наш Спаситель також:
„Ідіть в пекло, ніщо не поможе.
Ви бо не жили, яко християне,
Гірш, ніж погане“.

I що ся стало з нашими друзями,
Те незабаром станеться і з нами.
Підем і ми до вічної країни
I до родини.

А тому то, браття християне,
Будьмо готові, бо й до нас заглянє
Смерть нещадлива тай закриє очі,
Коли захоче.

Життя все наше, як човен на морі,
Вітром гнаний, пролітає вскорі.
Будьмо готові, з Богом ся єднаймо,
В гріях не тріваймо.

Нині перед нами лежить мертвє тіло.
По нім рідня плаче, плаче зіло.
Вчорашній бо день з нами розмовлявся,
Нині скончався.

За умершого помолімся Богу,
Як провожаєм у вічну дорогу.
A на останок даймо цілування
Всі на прощання.

Вічну пам'ять, браття, заспіваймо,
Друзів усопших завжди памятаймо.
Дай тім, о Боже, радість безконечну
По віки вічні.

ДО ТИХ, ЩО НЕ ВІРЯТЬ У БОГА.

Учать ложно духоборці,
Що немає Бога...
Подумай же, чоловіче. —
Хто создав так много?

Хто создав нам твердь небесну,
Прикрасив звіздами?
Хто создав сонце й місяць,
Що світять над нами?

Хто міг воду відділити,
Устроїти сушу?
Хто створив чоловіка,
Дав безсмертну душу?

Хто кормив жидів маною
Сорок літ в пустині?
Хто дає нам хліб насущний,
Чоловіче, нині?

Бог є альфа й омега:
Бог є всемогучий,
Всеблагий, всеправосудний
Бог є вездесущий.

Вседовольний, всеблаженний,—
А ми грішні люде.
Бог всевідучий, Йому же
Вічна слава буде,

Ми всі люде—земля попіл,
Зовсім річ нечтожна.
Правда, правда, чоловіче,—
То забути не можна.

ДЕ ЩО ПРО БАПТИСТІВ.

Хто баптистів не знає,
Хай мене спитає:
Я ж бо живу в краю,
То їх часто видаю.
Як вони ся волочать,
Ніби чогось шукають,—
Як той голки на сіні.
Книжок повно в торбині.

Раз Оксана питає,
Що в торбині він має.
А він каже: „Людино,
Маю святую драбину,
Хочиш в небо полізти,
Запишися в баптисти.
В баптистів нема пекла,
Всі ідуть до неба.
Тільки в річці з головою
Хреститися треба.
Всі ікони, які маєш,
Із своєї хати,
Як поступиш в нашу секту,
Треба викидати.
Вина зовсім
Відречися пити,
А за тес ти по смерти
Будеш в небі жити.
Бо ми вже так вичитали,
Штундисти й баптисти,
Що горілку грішно пити,
Тільки можна їсти“.

Покрутила головою
Грішная Оксана:
„Якже вдруге мні хреститись,

Коли я хрещена?!

Мене в церкві охрестили

Мамуня“, гадає:

„Небувалого на світі

Ваш „сан“ вимагає.

Як знов мені святий образ

Викидати з хати,—

Мене ж ним благословила

Моя рідна мати.

Як вина не можна пити,

То грішно й їсти,—

Баламутите ви нарід,

Штундисти-баптисти.

Ми вже знаєм свою віру,

Нас не треба вчити.

Вам, баптистам, є дорога—

Паганів учити.

Ви придумали на світі

Якусь нову віру,

Натягаєте на себе

Ніби другу шкіру.

Та ніякая тварина

Дві шкіри не має,

Тільки змія ядовита,

Що людей кусає.

Тої змії ядовитої

Кожний ся хоронить,—

Не піду я на баптистку

Хай мя Бог боронить“.

Ще Оксана б із баптистом

Довго гомоніла,

Тільки в церкві до вечірні

Дзвони задзвонили.

Люди в церкву подалися,

Кінчилась та сцена.

І найперший слід подала
Грішная Оксана.
Там вже пастир наш духовний
Ожидав на стадо,
А баптист пішов куди-то,
Як лис з винограду.

Я й більше вам сказав би
Про тії баптисти,
Тільки трохи уморився
Дозвольте присісти.

Пара тижнів вже минуло
По першій розмові
Ще раз баптист появився
В грішної Оксани.

Став Оксану в її хаті
Страшно докоряти:
„Як ти сміла нас баптистів
В віршах друкувати?“

Та ми знаєм, що Оксана
То людина сміла,
І на його докоризну
Зразу відповіла:

„Знайте що, баптисти:
Вас ніхто не судить,
А покиньте вашу секту,
Бо ви темні люди.

Не ходіте кривим шляхом,
Дні манівцями,
Не блудіте по пустині
З блудними вівцями.

Поря кинути облуду
Прийти до сознання,
Дати Оксані відповіді
На її питання.

Чи не краще в Церкві Божій
Бога прославляти,
Ніж баптисти—збиратися
До тісної хати.

І там моляться без ладу
Цілою юрбою,
Аж їх баба виганяє
З хати коцюбою.

Раз іду понад рікою
До куми Марусі.
Чути, щось в ріці булькоче.—
Думаю, що гусі.

Підхожу я блище річки.
Стойть корч лозини,
За лозою виправляють
Баптисти христини.

Хмарा сонце захиила,
Подув зимний вітер.
Сестри, брати повтікали,
Втік також пресвітер.

Вже в дорозі відрикались
Нечистого духа.
Навіть зубами дзвонили.
Хто не мав кожуха.

Я христини ваші знаю,—
Чи така ісповідь?“...
Сміло крикнула Оксана:
„Дайте мі відповідь!“
Завстидався баптист,
Мовчки вийшов із хатини.
Я теж вийшов та й не скінчив
Свєї писанини.

ЖИТТЯ ХЛІБОРОБА.

Зима лютая минула,
Поплив сніг з водою.
Встань хутенько, хліборобе,
Поладь плуга з бороною.
Вже земелька почорніла,
Травка прозябас.
Над пивною жаворонок
Пісеньку співає.
Хоч і жайворонок веться
Раненько весною,
Хлібороб іще не вірить,
Крутить головою.
Сонце дужче пригріває,
Потепліли ночі.
Яж він чус: на стодолі
Бузько вже клекоче.
Зривається хутесенько
Раненько з зорею,
Спішить в хату, лице мис
Зимною водою.
Втераючись полотенцем
Білої простині,
Засвічує він лямпадку
В кутку у святині.
Стає низько на коліна,
Кладе три поклони,
Шепче побожно молитву
В святої ікони:
„Поможи мі, Божа Мати,
Нивочку зорати,
Бо потрібен хліб насущний
Діток годувати“.

Помолився щиро Богу,—
Сонечко вже сходить.
Хлібороб наш на нивочці:
Там за плугом ходить.
 Оре нивку малесеньку,
 Зерном посипає.
 Йому сірий жаворонок
 Пісеньку співає.
Заволочив бороною,
Став, перехрестився.
Глянув тричі тричі він на небо, —
З нивки удалився.
 Дрібний дощик покропляє,
 Нивка зеленіє.
 По ній вітер теплесенський
 Милесенько віє.
Дж і колос похилився,—
Нивка дозріває.
Вийшла жінка з кривим серпом, —
Жито зажинає.
 Жінка серпом зажинає
 Муж косить косою.
 Кладе ячмінь на покоси
 Раненъко з росою.
Весь день січе, аж піт тече.
Сонечко сідає.
Пора вже й відпочити, —
Він снопи складає.
 Сонце сіло. Потемніло.
 Таки утомився.
 І з косою під копою
 Спати положився.
Літом нічка невеличка,
Навіть мало сниться.
Хоча в день працює важко, —
Солоденько спиться.

Вже хлібець ввесь у стодолі
Осінь наступає.
Хлібороб так славить Бога:
Хлібця трохи має.
Так працює неустанно,
Поки хватить сили.
Славить Бога Всесвятого
До самой могили...
Не цураймось хлібороба,
Всі добрій люде,
Як не стане він орати,—
Для всіх голод буде.
Хоч в нього і ноги босі,
Жупан поганенький:
Із рук чорних мозолистих
Маєм хліб біленський.
Що так жують хлібороби,
То є правда іста,
Бо писала про них вірші
Рука мозолиста.

НА ЧУЖИНІ Й ДОМА.

Кажуть,—добре на чужині,
Не знаю, як кому.
Хай хто каже, як сам знає,—
Мені гарно дома.
Чи ми думали, Холмщане,
Будучи в Росії,
Що вернемся в край рідненький,
Чи там смерть наспіє?
Чи ми будем свою нивку
Рідну орати,
В своїх храмах, в своїх хатах
Праздники справляти?

Думки були неустанно,
Не було надії.
Туга з серця не спадала,
Бо воєнні дії
Заслоняли нам дорогу
До рідної хати.
Нам здавалось, що до смерти
Будем бідувати.
Правда, що тамтейші люди
Нас не угнітали,
В своїх хатах приютили,
В нужді рятували.
Ta була для нас то, браття,
Золотая клітка:
Свій храм рідний, своя хата—
Що красная квітка.
Бо на квітці, як то кажуть,
Пташечка співає,
А як в клітку попадеться,
Зараз затихає.
Бо немає в клітці волі,
Свобідного льоту,
І від туги вона тратить
До співу охоту.
Ми і сами колись пташці
Віри не давали,
З клітки в квітку, до неволі
Не раз замикали.
Аж на собі того дізналися,
Будучи в Росії,
Де нам часто говорили:
„Робити не вмієм“.
І не тільки прості люде
Не вміли робити.
Навіть наше духовенство
Не вміло служити.

Ми терпіли з жалем серця,
Зневагу зносили.
Все о Холмщині думали
І Бога просили.
Щоб вернув нас в край рідненький
І в рідну хату.
Ми б одежі наробыли
І хлібця багато.
Бо чужая нам робота
Не була до ладу.
Ми спішили в край рідненький
Навіть з Петрограду.
Слава Богу, ми вернулись,
До рідної хати.
Все зруйноване війною —
Час відбудувати.
Бо той камінь тяжкий з шиї
Туга з серця — впала,
Ясна зоря над Холмщиною
Знову засіяла.
Погостімся в рідній хаті,
В рідному куточку,
Закуй же нам, зузуленько,
У вишневім садочку.
І ти співай, соловейко,
З вечера до світа,
Нехай живуть усі Холмщене
Многі, многі літа.
А за тих, що не вернулись,
До рідної хати,
По них браття вічну память
Треба заспівати.
Вони з вами враз страждали.
В хрестовий дорозі,
Нехай там у чужому kraю,
Спочивають в Бозі,—

З Богом Отцем, з Богом Сином
І зі Святым Духом.
Нехай для них на чужині
Земля буде пухом.

В ПЯТДЕСЯТИ РОКОВИНИ СВЯЩЕННИЦЬКОГО СЛУЖЕННЯ О. ПЕТРА ТИМОФІЕВИЧА.

„Добрый пастир, что шанує і береже стадо,
Від господаря дістане за труд нагороду.
А злий пастир, что о вівцях своїх не радіє,
Від господаря заплати дістати не сміє.

Є пословиця в народі
від початку світа, —
що людина, котра добра,
жиє довгі літа.

Цар Давид в пречудних псальмах
теж нам потвеждає,
що людина, котра добра,
вік свій доживає.

В другім місці він же пише:
тому чоловіку,
що він творить тільки злоє,
не дає Бог віку.

Маєм нині явний приклад,
брати християне,
що півсотні літ працює
в духовному сані.

Наш парох—учтивий пастир
і береже стадо,
йому Бог дав многі літа
за труд в нагороду.

Бо він любить свої вівці
і про них радіє:
вовк гулячий до пасомих
підійти не сміє.

Шість літ отець Петро,
слава Богу, з нами,
і обходиться ласково
навіть з ворогами.

В церкві служба пливе мило
під його проводом,
а диякон руководить
всенародним хором.

Чи при службі то звичайній,
чи при якій требі,
спів чудовий роздається:
стоїш—ніби в небі.

Він застав в селі Мягкому
похилу церківцю,
а на нивочці духовній
з куколем пшеницю.

Та всі сили положив він,
доброчинний діяч,
з куколю очистив нивку
наш духовний сіяч.

Нині бачим, що вже чисто
на духовнім полю,
за те йому параф'яне
несуть хліб із сіллю.

І в додаток святий образ
твоєого патрона,—
хай на память до могили
буде ця ікона.

Сій же, сій же і надалі
духовнєс сім'я,
щоби внуки споминали
отця Петра імя.

П'ятдесят літ зберегаєш
словеснеє стадо,
ти заслужив меч духовний
— хрест святий в награду.

Осінняй же ним пасомих,
доки хватить сили,
нас старих і діток наших,
до самої могили.

Ми всі нині отця Петра
мило привітаймо
і з матушкою ювіляра
всіх благ побажаймо.

Хай живе весь клір церковний,
хай живе просвіта,
хай живутъ парафіяне
многі, многі літа!“

*Всім моя подяка,
Хто мені помог.
Хай тому за праймо
Заплатить Сам Біг.*

З М І С Т.

	Стр.
1. Заклик до Туркович	5
2. Турковицький монастир	7
3. Пісня Турковицькій Божій Матері	8
4. Привіт Блаженному Митрополитові Діонісію в Турковичах	10
5. Привіт заступникам Блаженого Митрополита, Високопреосвященному Архиєпископові Алексію, в с. Турковичах	13
6. Думи в Новий Рік	14
7. Побажання в Новий Рік	15
8. Пісні на Різдво Христове I	17
9. II	18
10. Ялинка	21
11. Великдень	22
12. Промова в день Великодня	23
13. Промова в свято Успіння Пресвятої Діви Марії	25
14. Промова в свято Архистратига Михаїла	28
15. Пісня за померших	30
16. До тих, що не вірять у Бога	32
17. Де що про баптистів	33
18. Життя хлібороба	37
19. На чужині й дома	39
20. В п'ятдесяти роковини священницького служження о. Петра Тимофієвича.	42

